Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FMK UCM
Kód predmetu	KMEDV/26bdDIZO07/26
Názov predmetu	kritické myslenie a argumentácia
Rozsah	2S
Počet kreditov	5
Vyučujúci	Mgr. Anna Hurajová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečné hodnotenie je udelené na základe praktického písomného testu založeného na konkrétnych prípadoch (case studies) a aplikácii poznatkov nadobudnutých počas semestra. Písomná skúška predstavuje 100 % hodnotenia.

Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92 – 100 %›;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83 – 91 %›;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74 – 82 %›;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65 – 73 %›;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56 – 64 %›;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0 – 55 %›.

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje tiež pravidelná účasť na výučbe. Povolené sú maximálne 2 absencie (t. j. max. 4 vyučovacie hodiny) bez udania dôvodu. V prípade individuálneho harmonogramu štúdia je nutná minimálne 50 % účasť na výučbe, pričom poslucháč absolvuje záverečnú skúšku v zmysle vyššie uvedených pokynov. Absencie nad rámec povoleného množstva sú zdôvodňované a ospravedlňované individuálne, avšak do úvahy sa berú len relevantné dôvody a nepredvídateľné závažné okolnosti.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie je udelené na základe praktického písomného testu založeného na konkrétnych prípadoch (case studies) a aplikácii poznatkov nadobudnutých počas semestra. Písomná skúška predstavuje 100 % hodnotenia.

Záverečná hodnotiaca stupnica:
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92 – 100 %›;
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83 – 91 %›;
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74 – 82 %›;
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65 – 73 %›;
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56 – 64 %›;
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce

zo strany študenta ‹0 – 55 %›.

Úspešné absolvovanie predmetu podmieňuje tiež pravidelná účasť na výučbe. Povolené sú maximálne 2 absencie (t. j. max. 4 vyučovacie hodiny) bez udania dôvodu. V prípade individuálneho harmonogramu štúdia je nutná minimálne 50 % účasť na výučbe, pričom poslucháč absolvuje záverečnú skúšku v zmysle vyššie uvedených pokynov. Absencie nad rámec povoleného množstva sú zdôvodňované a ospravedlňované individuálne, avšak do úvahy sa berú len relevantné dôvody a nepredvídateľné závažné okolnosti.

Výsledky vzdelávania

Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie:

1) Teoretické zázemie (vedomosti):
· chápe význam kritického myslenia a pozná jeho základné filozofické a psychologické východiská,
· rozumie významu primárnych zdrojov informácií a pozná základné princípy ich kritického posudzovania,
· dokáže vysvetliť rozdiel medzi faktom a názorom a pozná základné kritériá ich rozlišovania,
· pozná najčastejšie typy kognitívnych skreslení a rozumie ich vplyvu na ľudské uvažovanie a rozhodovanie,
· ovláda základné druhy manipulácie a pozná ich charakteristické prejavy v komunikácii,
· pozná základnú štruktúru argumentu a rozlišuje jednotlivé druhy argumentov,
· rozumie vzťahu medzi jazykom, formou výrokov a kvalitou argumentácie,
· pozná základné logické princípy uplatňované pri tvorbe a posudzovaní argumentov,
· dokáže charakterizovať najčastejšie argumentačné fauly a vysvetliť ich problematickosť,
· pozná základné pravidlá argumentácie v diskusii a princípy argumentačnej debaty,
· orientuje sa v základných argumentačných technikách a spôsoboch ich využitia v rozličných komunikačných situáciách.

2) Praktické zázemie (zručnosti):
· dokáže kriticky pracovať s primárnymi zdrojmi informácií a posudzovať ich dôveryhodnosť a relevantnosť,
· vie rozlišovať fakty, názory, hodnotiace súdy a nepodložené tvrdenia,
· dokáže identifikovať kognitívne skreslenia, manipulatívne postupy a argumentačné fauly,
· vie analyzovať štruktúru argumentu a posúdiť jeho jazykovú a logickú správnosť,
· dokáže formulovať vlastné argumenty, reagovať na protiargumenty a využívať argumentačné techniky v diskusii,
· vie aplikovať získané poznatky pri riešení modelových komunikačných a argumentačných situácií.

3) Kompetencie:
· naučí sa kriticky posudzovať informácie, ich zdroje, obsah a spôsob prezentácie,
· je schopný samostatne a zodpovedne vyhodnocovať tvrdenia, názory a argumenty,
· dokáže reflektovať vplyv kognitívnych skreslení na vlastné myslenie a rozhodovanie,
· je schopný identifikovať manipulatívne stratégie a zaujať voči nim kritický postoj,
· dokáže formulovať a obhajovať vlastné stanoviská s využitím faktov a logicky správnych argumentov,
· je pripravený zapájať sa do vecnej a rešpektujúcej diskusie a získané kompetencie uplatňovať v akademickom, profesijnom a občianskom prostredí.

Stručná osnova predmetu

1. Kritické myslenie. Filozofické a psychologické východiská.
2. Kritické myslenie a práca s primárnymi zdrojmi informácií.
3. Fakty a názory.
4. Kognitívne skreslenia. Príklady a cvičenia.
5. Druhy manipulácie.

6. Základy argumentácie. Štruktúra argumentu. Druhy argumentov.
7. Jazyk a forma výrokov a argumentov. Základné logické princípy.
8. Cvičenia na argumentáciu. Tvorba vlastných argumentov.
9. Argumentačné fauly.
10. Argumentácia v diskusii. Argumentačná debata.
11. Argumentačné techniky.
12. Precvičovanie modelových situácií.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Druh predmetu: seminár
Typ predmetu (P, PV, V): P
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 hodiny týždenne
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná
Počet kreditov: 5
Odporúčaný semester/trimester štúdia: tretí
Stupeň štúdia: prvý

Odporúčaná literatúra

Chatfield, T. (2022). Critical Thinking: Your Guide to Effective Argument, Successful Analysis and Independent Study. Sage.
Gazda, J., Liška, V. & Marek, B. (2019). Kritické myšlení. Dovednost (nejen) pro 21. století. P3K s.r.o.
Hurajová, A. (2025). Kritické myslenie a kognitívne procesy. Tribun EU.
Kačinová, V. & Hurajová, A. (2022). Selected problems of media education: for students of mass media communication. FMK UCM.
Kosturková, M., & Ferencová, J. (2019). Stratégie rozvoja kritického myslenia. Kritické argumentovanie, debatovanie, písanie a organizovanie poznatkov. Wolters Kluwer
Markoš, J. (2019). Sila rozumu v bláznivej dobe. N Press.
Poliačik, M. & Lančová, L. (2022). Poriadok v hlave. N Press.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský